

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-07581/2013-ERU

V Praze dne 9. srpna 2013

Č. j.: 07581-13/2013-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. KO-07581/2013-ERU, zahájeném dne 21. června 2013 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, s účastníkem řízení, fyzickou osobou podnikající panem [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, fyzická osoba podnikající pan [REDAKCE] se tím, že v rozporu s ust. § 46 odst. 8 písm. c) a ust. § 46 odst. 12 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, prováděl dne 24. dubna 2013 v ochranném pásmu nadzemního vedení zařízení elektrizační soustavy v obci Pševěves zemědělské práce, při kterých došlo prostřednictvím strojního mechanismu k poškození sloupu elektrického vedení a elektrického vedení, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jeho provozu, dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

II. Dle ust. § 91a odst. 4 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení, fyzické osobě podnikající panu [REDAKCE], za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 8 000 Kč** (slovy: osm tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí

na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 10913.

III. Dle ust. § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení, fyzické osobě podnikající panu [REDAKCE] ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 109131.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 21. června 2013 Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) zahájil ve smyslu ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), správní řízení z moci úřední s účastníkem řízení, fyzickou osobou podnikající panem [REDAKCE] (dále jen „účastník řízení“), ve věci možného podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že v rozporu s ust. § 46 odst. 8 písm. c) a ust. § 46 odst. 12 energetického zákona prováděl dne 24. dubna 2013 v ochranném pásmu nadzemního vedení elektrického zařízení v obci Pševes zemědělské práce, při kterých došlo k poškození sloupu elektrického vedení a elektrického vedení, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jeho provozu.

Správní řízení bylo zahájeno na základě výsledků šetření Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje, územního odboru, obvodního oddělení Kopidlno, T. Svobody 106, 507 32 Kopidlno, (dále jen „Policie ČR“), které bylo odevzdáno Úřadu dne 3. května 2013 č. j. [REDAKCE] jako přestupek, z jehož spáchání byl podezřelý zaměstnanec účastníka řízení, pan [REDAKCE]

II. Zjištění policejního orgánu

Dne 24. dubna 2013 se Policie ČR po oznámení, že téhož dne v době kolem 10:00 hodin došlo při provádění zemědělských prací v obci Pševy k poškození sloupu nadzemního vedení, dostavila na místo. Po příjezdu na místo zjistila, že došlo k poškození sloupu elektrického vedení a následnému stržení elektrického vedení z okolních sloupů. Škoda vznikla společnosti ČEZ Distribuce, a. s., se sídlem Teplická 874/8, 405 02 Děčín. Policie ČR na místě vyhotovila fotodokumentaci a situační schéma.

Šetřením Policie ČR dne 24. dubna 2013 na místě byl vyslechnut traktorista - zaměstnanec účastníka řízení pan [REDAKCE], který do úředního záznamu uvedl, že dne 24. dubna 2013 dostal za úkol provádět práškovací práce na poli v obci Pševy a v době kolem 10:00 hodin potřeboval s traktorem zn. Zetor 10145, [REDAKCE], couvnout. Při couvání nedopatřením narazil do dřevěného sloupu elektrického vedení, který se následně přelomil a strhnul vodiče elektrického vedení z okolních sloupů. Ihned po této nehodě vyrozuměl techniky společnosti ČEZ.

Šetřením Policie ČR dne 24. dubna 2013 na místě bylo dále zjištěno, že nedošlo ke zranění žádných osob.

Tyto zjištěné skutečnosti vychází z podkladů obsažených ve spisu Policie ČR č. j. [REDAKCE] ze dne 24. dubna 2013.

Na základě dožádání Úřadu Policie ČR vyslechla účastníka řízení, který do záznamu č. j. [REDAKCE] ze dne 24. července 2013 uvedl, že podniká v oboru zemědělství a jako traktoristu zaměstnává pana [REDAKCE], kterého dne 24. dubna 2013 poslal přihnojovat pšenici na pole u obce Pševy. K této práci používal traktor ZETOR 10145, za který bylo připojeno rozmetadlo. Okolo 10:00 hodin dne 24. dubna 2013 byl účastník řízení informován, že pan [REDAKCE] na poli přerazil dřevěný sloup elektrického vedení. Účastník řízení sám na místě nehody vůbec nebyl.

Po důkladném prostudování celého výše uvedeného spisu Policie ČR došel Úřad k závěru, že se nejedná o přestupek spáchaný fyzickou osobou, panem [REDAKCE], neboť pan [REDAKCE] při daném jednání vystupoval jako zaměstnanec účastníka řízení a jeho jednání bylo vedeno s úmyslem splnit úkol popráškovat pole, přes které vede zařízení elektrizační soustavy. Úřad tak překvalifikoval předmětné jednání jako možné spáchání správního deliktu fyzickou osobou podnikající, tj. účastníkem řízení, podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.

III. Průběh správního řízení

Po vyhodnocení všech uvedených skutečností zahájil Úřad správní řízení z moci úřední podle ust. § 46 správního řádu. Zahájení správního řízení bylo účastníku řízení sděleno

oznámením o zahájení správního řízení č. j. 07581-2/2013-ERU ze dne 19. června 2013, které mu bylo doručeno dne 21. června 2013. V rámci oznámení o zahájení správního řízení byl účastník řízení poučen ve smyslu ust. § 36 správního řádu o možnosti navrhnout důkazy a činit jiné návrhy, vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a vyjádřit své stanovisko. Účastník řízení tohoto práva využil a dne 8. července 2013 zaslal Úřadu svoje stanovisko, nepodal však žádné návrhy na doplnění řízení, ani nenavrhl žádné další důkazy.

Správní orgán zaslal dne 1. července 2013 usnesení čj. 07581-4/2013-ERU, kterým stanovil účastníku řízení povinnost předložit podklady týkající se aktuálních hospodářských výsledků či majetkových poměrů. Toto usnesení mu bylo doručeno dne 2. července 2013.

Dne 3. července 2013 provedl správní orgán dokazování mimo ústní jednání, o čemž byl sepsán protokol č. j. 07581-5/2013-ERU. O této skutečnosti byl účastník řízení vyrozuměn dne 1. července 2013 oznámením o dokazování č. j. 07581-5/2013-ERU. Dokazování proběhlo tak, že se oprávněná úřední osoba seznámila s listinami obsaženými ve spisu.

Dne 8. července 2013 bylo Úřadu doručeno vyjádření účastníka řízení, ve kterém uvádí, že na dotaz mu Policie ČR sdělila, že účastníkem řízení je [REDAKCE]. Vyjádřil podiv nad tím, že mu byla zaslána faktura na částku 47 393 Kč, když se na místě nehody dozvěděl, že dřevěný sloup, o který se jedná, měl vzhledem ke stáří a stavu hodnotu do 1 000 Kč, a podiv nad tím, na co potřebuje Úřad kopii výkazu zisku a ztrát za minulé a aktuální účetní období. Kopii výkazu zisku a ztrát, ani jiný obdobný doklad, kterým by doložil své aktuální hospodářské výsledky či majetkové poměry, účastník řízení nepředložil.

Správní orgán nepovažoval skutečnosti vyplývající ze spisu Policie ČR za zcela dostačující, a dne 15. července 2013 proto připsal č. j. 07581-8/2013-ERU požádal Policii ČR o vyslechnutí účastníka řízení a zaslání záznamu o podání vysvětlení. Policie ČR dne 24. července 2013 pod č. j. [REDAKCE] vyhotovila záznam o podání vysvětlení účastníka řízení. Doplnění spisu bylo Úřadu doručeno dne 25. července 2013. Další dokazování již správní orgán nedoplnil.

Dne 30. července 2013 zaslal správní orgán účastníku řízení vyrozumění o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí č. j. 07581-11/2013-ERU, které účastník řízení obdržel dne 31. července 2013. V něm správní orgán informoval účastníka řízení, v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu, o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí ke všem podkladům rozhodnutí, než bude rozhodnutí ve věci vydáno. Účastník řízení této možnosti nevyužil a další vyjádření k podkladům rozhodnutí nezaslal.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení, s ohledem na to, že se účastník řízení vyjádřil k podkladům řízení, provedení dalších důkazů však nenavrhl, a v souladu se zásadou materiální pravdy, která je zakotvena v ustanovení § 3 správního řádu, dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou

důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona.

V. Popis skutkového stavu věci

Účastník řízení je fyzickou osobou podnikající zapsanou v živnostenském rejstříku od 12. května 1995, [REDAKCE].

Účastník řízení prováděl dne 24. dubna 2013 v ochranném pásmu nadzemního vedení v obci Pševos zemědělské práce, kdy došlo k poškození sloupu elektrického vedení a následnému stržení vodičů elektrického vedení z okolních sloupů, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jeho provozu. Z fotodokumentace pořízené Policií ČR je zřejmé, že poškozený sloup byl dřevěný a ze situačního schématu vyplývá, že strženo bylo vedení vždy mezi třemi následujícími sloupy po obou stranách sloupu přelomeného.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci zařízení elektrizační soustavy, který zajistil jeho následnou opravu.

VI. Právní hodnocení

Správního deliktu ve smyslu ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci vedeného správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu stanoveného v ust. § 46 odst. 8 písm. c) a porušení povinnosti stanovené v § 46 odst. 12 téhož zákona.

Z ust. § 46 odst. 8 písm. c) energetického zákona vyplývá, že v ochranném pásmu nadzemního a podzemního vedení, výroby elektřiny a elektrické stanice je zakázáno provádět činnosti, které by mohly ohrozit spolehlivost a bezpečnost provozu těchto zařízení nebo ohrozit život, zdraví či majetek osob. Toto ustanovení stanoví skutkovou podstatu správního deliktu ohrožovacího.

Při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně navíc ve smyslu ust. § 46 odst. 12 nesmí dojít k poškození energetického zařízení. Uvedené ustanovení tak představuje též kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu, a to tak, aby nedošlo k jeho narušení. Z uvedeného ustanovení vyplývá mimo jiné i povinnost osob provádějících

práce v ochranném pásmu počínat si takovým způsobem, aby nemohlo dojít k poškození energetického zařízení.

V uvedeném případě je následkem obsaženým ve skutkové podstatě správního deliktu poškození energetického zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo něj), mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností energetické zařízení poškodil, resp. prováděl takové činnosti, které mohly ohrozit spolehlivost a bezpečnost energetického zařízení.

V daném případě správní orgán prokázal, že to byl účastník řízení, který prováděl zemědělské práce prostřednictvím strojního mechanismu, při kterých došlo k poškození sloupu elektrického nadzemního vedení a stržení vedení z dalších sloupů.

Správní orgán se tak při posuzování správního deliktu účastníka řízení mimo jiné zabýval skutkovým průběhem jeho jednání (tedy zejména, zda činnost prováděl v ochranném pásmu a zda věděl, že činnost, kterou provádí, podléhá omezení ve smyslu energetického zákona), dále pak mimo jiné otázkou, zda účastník řízení prováděl práce s maximální opatrností.

Dle ust. § 46 odst. 1 energetického zákona je ochranným pásmem zařízení elektrizační soustavy prostor v bezprostřední blízkosti tohoto zařízení určený k zajištění jeho spolehlivého provozu a k ochraně života, zdraví a majetku osob. Ochranné pásmo pak vzniká dnem nabytí právní moci územního rozhodnutí o umístění stavby nebo územního souhlasu s umístěním stavby, pokud není podle stavebního zákona vyžadován ani jeden z těchto dokladů, potom dnem uvedení zařízení elektrizační soustavy do provozu.

Z dikce ust. § 46 odst. 2 výše uvedeného zákona pak vyplývá, že v rámci ochranného pásma jsou chráněna nadzemní vedení, podzemní vedení, elektrické stanice, výrobní elektřiny a vedení měřicí, ochranné, řídicí, zabezpečovací, informační a telekomunikační techniky.

Z ust. § 46 odst. 3 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma nadzemního vedení elektrizační soustavy, které do napětí 35 kV včetně činí pro vodiče bez izolace 7 m po obou stranách krajního vodiče.

Tím, že účastník řízení prováděl dne 24. dubna 2013 v ochranném pásmu nadzemního vedení v obci Pševy zemědělské práce, při kterých došlo k poškození sloupu elektrického vedení a následnému stržení vodičů elektrického vedení z okolních sloupů, postupoval tedy v rozporu s dikcí ust. § 46 odst. 8 písm. c) a ust. § 46 odst. 12 energetického zákona.

Správní orgán bezpochyby prokázal, že účastník řízení prováděl práce v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 46 odst. 3 energetického zákona, tedy v oblasti 7 m po obou stranách

krajního vodiče, neboť tím, že účastník řízení svým jednáním narušil zařízení elektrizační soustavy jako takové, není pochyb o tom, že práce prováděl v prostoru ochranného pásma.

Správní orgán má bezpochyby za prokázané, že vlastní existence zařízení elektrizační soustavy byla účastníku řízení prokazatelně známa, a to ze samotné jasně viditelné existence tohoto zařízení. Účastník řízení si tak musel být vědom skutečnosti, že se v blízkosti místa provádění prací nachází ochranné pásmo zařízení elektrizační soustavy, přičemž ochranné pásmo nemělo být vůbec zasaženo. Přesto k tomu ovšem došlo.

Při provádění zemědělských prací došlo prostřednictvím strojního mechanismu k poškození sloupu nadzemního vedení a stržení vodičů z dalších sloupů. Správní orgán tak prokázal, že účastník řízení předmětné zařízení poškodil v rozporu s ust. § 46 odst. 12 energetického zákona.

Ustanovení § 46 energetického zákona zakazuje v ochranném pásmu energetického zařízení provádět činnosti, které by mohly ve svých důsledcích ohrozit tato zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Tento kategorický zákaz je legislativně upraven z důvodu ochrany energetických zařízení, kolem kterých se ochranné pásmo nachází. Smyslem uvedeného ustanovení tak nemůže být pouze zákaz činností obecně nebezpečných, ale všech činností, které by toto zařízení mohly ohrozit, tj. i běžných činností prováděných tak, že k ohrožení energetického zařízení dojde. Je tedy nezbytné provádět veškeré pracovní činnosti v ochranném pásmu energetického zařízení tak, aby nedošlo k jeho aktivnímu či pasivnímu zasažení. Provádění zemních prací prostřednictvím strojního mechanismu v místě, kde se nachází ochranné pásmo zařízení elektrizační soustavy, takovouto činností nepochybně je. Způsob jak naplnit porušení tohoto zákazu energetický zákon nestanoví, činí však adresáty právní normy plně odpovědné za výsledek. Použití strojní mechanizace v prostoru ochranného pásma přitom nelze v žádném případě chápat jako bdělý postup účastníka řízení.

Dalším znakem zákazu provádění činností v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 46 odst. 8 písm. c) energetického zákona je, že tyto činnosti nesmí za žádných okolností ohrozit zařízení elektrizační soustavy, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Spolehlivost provozu je přitom nutné chápat jako stav, kdy zařízení umožňuje nepřetržitý provoz a dodávky směrem k určeným zákazníkům. Bezpečnost provozu nadto představuje stav, kdy nemůže dojít k ohrožení života, zdraví nebo majetku osob.

Účastník řízení svým jednáním nepochybně ohrozil spolehlivost a bezpečnost provozu dotčeného energetického zařízení.

Správní orgán konstatuje, že účastník řízení nepostupoval při práci v ochranném pásmu nadzemního elektrického vedení dostatečně obezřetně. V každém případě měl účastník řízení postupovat tak, aby nedošlo k poškození energetického zařízení.

Správní orgán nadto považuje za nezbytné vypořádat se s námitkami účastníka řízení, které vznesl po zahájení správního řízení. Ve svém stanovisku ze dne 8. července 2013 pan [REDAKCE] uvádí, že účastníkem řízení je zaměstnanec [REDAKCE]. K tomu správní orgán uvádí, že účastníkem řízení o správním deliktu je právnická osoba nebo fyzická osoba podnikající, protože pro správní delikty podnikatelů platí, že rozhodujícím kritériem je to, zda k protiprávní činnosti došlo v souvislosti s jejich podnikatelskou činností, či nikoliv. Podnikající fyzické osobě se přičítá, stejně jako právnické osobě, protiprávní jednání jejich zaměstnanců, příp. dalších osob, které za ni jednají. K námitkám účastníka ohledně faktury, kterou byla vyčíslena škoda, Úřad sděluje, že škoda byla vyčíslena společností ČEZ, která není účastníkem řízení. Pan [REDAKCE] dále uvádí, že poškození nahlásil pojišťovně, která škodu bude vyřizovat, a žádá, aby se Úřad na pojišťovnu obrátil. Předmětem správního řízení vedeného Úřadem pod č. j. 07581/2013-ERU není škoda, ale správní delikt, kterého se právnická osoba nebo fyzická osoba podnikající dopustí tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v § 46 odst. 8 písm. c) nebo některou z povinností stanovených v § 46 odst. 12 energetického zákona. Účastník řízení dále vyjádřil podiv nad tím, na co potřebuje Úřad kopii výkazu zisku a ztrát za minulé a aktuální účetní období. Úřad k tomu sděluje, že tento požadavek byl odůvodněn v usnesení čj. 07581-4/2013-ERU, které bylo účastníku řízení doručeno dne 2. července 2013.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokazané, že byly naplněny formální znaky deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn. 8 As 17/2007-135 vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti, stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Na těchto závěrech nemůže ničeho změnit skutečnost, že zákony upravující správní delikty *stricto sensu* materiální stránku deliktu neupravují (na rozdíl od právní úpravy trestných činů a přestupků - srov. § 3 odst. 1 trestního zákona a § 2 odst. 1 zákona o přestupcích). Materiální stránka protiprávního jednání se tak i v případě správních deliktů musí projevit nejen při stanovení výše sankce, ale již při posuzování trestnosti právně závadného jednání. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě, kdy účastník řízení poškodil sloup a vodiče nadzemního elektrického vedení, došlo k naplnění materiální stránky trestnosti uvedeného správního deliktu, neboť byl narušen zájem společnosti na nepřetržitém provozu elektrického zařízení a zájem na ochraně života, zdraví, bezpečnosti nebo majetku osob, který byl daným jednáním ohrožen.

Tímto svým jednáním se účastník řízení dopustil spáchání správního deliktu ve smyslu ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. Z tohoto důvodu přistoupil správní orgán k uložení pokuty.

VII. Uložení pokuty

Správní úřad se nejprve zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Z podkladů, které měl Úřad k dispozici, nicméně nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení, co se týče jeho právní odpovědnosti za spáchaný delikt podle ustanovení § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. Úřad proto přistoupil k uložení pokuty v takové výši, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč.

Úřad přihlížel při stanovení výše pokuty ke všem uvedeným skutečnostem zjištěným ve správním řízení zahájeném dne 21. června 2013 v předmětné věci. Zejména přihlížel ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona k závažnosti správního deliktu, ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Správní orgán má za to, že účastník řízení nevynaložil veškeré úsilí, které bylo v přímé souvislosti se způsobem prováděné činnosti v ochranném pásmu zařízení elektrizační soustavy požadováno a nezvolil pro tuto činnost takový stupeň obezřetnosti a míru opatrnosti, aby k poškození nadzemního vedení elektrické energie nedošlo. Tuto skutečnost vnímá správní orgán jako přitěžující, neboť pokud by si účastník řízení počínal bděle, k narušení tohoto zařízení nemuselo nezbytně dojít.

Porušení povinnosti vyplývající z ust. § 46 odst. 8 písm. c) a § 46 odst. 12 energetického zákona považuje správní orgán za velmi závažné, a to z důvodu účelu dotčené právní normy. Správní orgán zastává názor, že poškozením energetického zařízení může být způsoben závažný následek, který může ohrozit spolehlivost a bezpečnost elektrické soustavy jako takové. Především se jedná o možné přerušení dodávky konečným zákazníkům a také

možnost, že nedodržením stanovených povinností a právních předpisů může dojít k ohrožení zdraví a života zúčastněných osob. Zejména z důvodu možného ohrožení života a zdraví osob jsou pro práci v ochranném pásmu stanovena přísná pravidla a podmínky, které se musejí bezpodmínečně dodržovat.

Správní orgán posuzoval také otázku způsobu spáchání správního deliktu. Vzhledem k tomu, že účastník řízení zemědělské práce prováděl běžným způsobem, tedy prostřednictvím traktoru s napojeným rozmetadlem, přihlédl k tomu správní orgán jako k polehčující okolnosti.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k poškození energetického zařízení a k přerušení dodávky elektrické energie konečným zákazníkům. Účastníkovi řízení je vytýkáno, že poškodil sloup a vodiče nízkého napětí, a v důsledku toho došlo k poškození elektrického zařízení distribuční soustavy.

Charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy o odpovědnost za výsledek. Je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu uvedených prací počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy, v daném případě zájem na ochraně zařízení elektrizační soustavy a zájem na bezporuchové dodávce elektrické energie pro jeho konečné zákazníky. To v praxi znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu zařízení elektrizační soustavy je nutno konat tuto pracovní činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození. Způsob jak naplnit tato ustanovení zákona sám energetický zákon účastníku řízení neurčuje, činí jej však plně odpovědným za výsledek. Ačkoliv není správní orgán povinen zabývat se a posuzovat subjektivní stránku věci, je nutno přihlédnout ke skutečnosti, že úmyslem účastníka řízení zjevně nebylo porušit zákon, k čemuž však v konečném důsledku přesto došlo. Tuto skutečnost považuje správní orgán za polehčující okolnost, kterou zohlednil při stanovení výše pokuty.

V neposlední řadě se Úřad zabýval taktéž zjištěnou délkou trvání protiprávního stavu. Vzniklé poškození předmětného zařízení bylo ze strany účastníka řízení bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci zařízení elektrizační soustavy, který zajistil jeho následnou opravu. Správní orgán nemá povědomí o tom, zda v důsledku poškození energetického zařízení došlo k přerušení dodávky elektřiny. Případnou délku přerušení dodávky však účastník řízení ani nemohl ovlivnit, neboť vzniklé poškození předmětného zařízení bylo nahlášeno místně příslušnému správci elektrizační soustavy, který zajistil jeho následnou opravu. Ke skutečnosti, že došlo k bezprostřednímu nahlášení poškození předmětného zařízení, bylo přihlédnuto při stanovení výše pokuty také jako k polehčující okolnosti.

Při stanovení výše pokuty je nutno také zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování v celém jejich spektru. Na straně účastníka řízení je tedy třeba uvést, že není evidován v rámci žádného jiného správního řízení o uložení pokuty za porušení ustanovení energetického zákona ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil tento právní předpis poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako výrazně polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

V souvislosti s výše uvedeným se tedy Úřad při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

V neposlední řadě tak správní orgán přihlédl právě k osobě účastníka řízení a jeho majetkovým poměrům. Účastník řízení Úřadu nezaslal požadovaný výkaz zisku a ztrát za minulé a aktuální účetní období nebo jiný obdobný doklad, kterým by doložil své aktuální hospodářské výsledky či majetkové poměry. Správní orgán tak byl nucen stanovit majetkové poměry účastníka řízení odhadem. Z veřejně přístupné části katastru nemovitostí správní orgán zjistil, že účastník řízení je vlastníkem nemovitostí v obci Kopidlno. S ohledem na tyto údaje je zřejmé, že uložená pokuta nemůže být považována za finanční ohrožení podnikání či existence účastníka řízení a nemá tedy likvidační charakter.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře rušitele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.

Likvidační pokuta ve vztahu k podnikajícím osobám je dle judikatury taková, která je způsobila pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. O zjevně nepřiměřenou výši sankce nejde v případě, kdy pokuta byla uložena těsně nad spodní hranicí zákonného rozmezí. Rovněž je nutno přihlídnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená.

S ohledem na uvedené údaje je zřejmé, že pokuta uložená při spodní hranici zákonného rozmezí nemůže být považována za finanční ohrožení podnikání či existence účastníka řízení a nemá tedy likvidační charakter.

Po zvážení všech okolností případu a na základě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byla výše sankce stanovena tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. v dolním pásmu možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán proto považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu, upraveného energetickým zákonem, a zároveň ji považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Správní orgán taktéž rozhodl v souladu se zásadou uvedenou v ust. § 2 odst. 4 správního řádu, kdy má povinnost dbát na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.

Ve správním řízení je účastníku řízení výrokem II. tohoto rozhodnutí ukládána pokuta ve výši 8 000 Kč, a to za správní delikt podle energetického zákona. Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb. činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ustanovením § 152 správního řádu k předsedkyni Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Otisk úředního razítka

Mgr. Vlasta Chroustová v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly